

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Startbesluit projectprocedure Natuurnetwerk Nederland Schapengors.

Geachte Statenleden,

Graag informeren wij uw Staten door middel van deze brief dat wij in onze vergadering van 31 maart 2026 hebben besloten om voor het project Natuurnetwerk Nederland Schapengors (NNN-Schapengors) de projectprocedure te starten als bedoeld in Afdeling 5.2 van de Omgevingswet voor het opstellen van een projectbesluit. Ook hebben wij besloten om de coördinatie-regeling zoals bedoeld in Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht toe te passen ten behoeve van de besluiten die benodigd zijn voor het project.

In januari hebben wij u via de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid Winter 2026 geïnformeerd dat naar verwachting in het 3^e kwartaal van 2026 het startbesluit zou worden genomen. Wij zijn verheugd u te kunnen informeren dat het startbesluit al is genomen.

Met het projectbesluit wordt bewerkstelligd dat de functie van de gronden in het gebied past bij het gebruik, de plannen en doelen voor dit gebied voor de natuurontwikkeling in het kader van NNN. Het projectbesluit voor Schapengors zal toezien op het gehele gebied Schapengors binnen de NNN-begrenzing. Conform de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening behoren bestaande bebouwing, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding, inclusief bermen, niet tot het NNN.

De planologische borging is in eerste instantie een bevoegdheid van de gemeente Voorne aan Zee. De gemeente heeft in bestuurlijk overleg, alsook schriftelijk, aangegeven niet actief mee zullen te werken aan omzetting van agrarische gronden naar een natuurbestemming. Wel heeft de gemeente aangegeven open te staan voor verdere afstemming over de realisatie van de natuurontwikkeling in de polder Schapengors. Met het starten van de projectprocedure willen wij de afspraken met het Rijk over tijdige realisatie van de natuurdoelen nakomen.

NNN

Het gebied Schapengors (zie afbeelding 1) op Voorne-Putten bij Rockanje in de gemeente Voorne aan Zee is één van de gebieden waar natuur aangelegd wordt voor het NNN. In het Natuurpact (2013) hebben Rijk en provincies afgesproken dat de provincies verantwoordelijk zijn voor het realiseren van een kwalitatief goed, aaneengesloten netwerk van natuurgebieden en ecologische verbindingen die in duurzaam beheer zijn bij de eindbeheerders.

Afbeelding 1. NNN-gebied Schapengors

Gebied Schapengors cruciaal en niet-herlokalisierbar

Het gebied Schapengors ligt binnen de grenzen van het NNN en is één van de zeven gebieden in Zuid-Holland die door uw Staten zijn aangemerkt als cruciaal en niet-herlokalisierbare natuur [dossiernummer PZH-2024-847218643, Statenbesluit 7634, maart 2024]. Dit betekent dat de inrichting van deze gebieden cruciaal is voor het behalen van de natuurdoelen en dat deze niet op een andere locatie kunnen worden gerealiseerd.

Provinciale doelen voor het gebied Schapengors

De provinciale doelen voor Schapengors zijn als volgt:

- Het benutten van unieke kansen, voortkomend uit de natuurlijke ontstaansgeschiedenis, die dit terrein biedt. Binnen het NNN kunnen hier zeldzame en zeer waardevolle natuurtypen, die kenmerkend zijn voor de binnenduinzandzones van de Zuid-Hollandse Eilanden, worden gerealiseerd;
- Het leveren van een bijdrage aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Voornes Duin met bijzondere en internationaal beschermde natuur: uitbreiding van leefgebied van soorten als Noordse woelmuis en groenknolorchis. Daarnaast het ontwikkelen van geschikt leefgebied voor verschillende typische soorten van enkele bijzondere habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen;
- Het realiseren van een belangrijke schakel in de ecologische structuur op Voorne-Putten zoals beschreven in de Herziene Nota Ecologische Verbindingen (2017) van de provincie. Het gebied kan binnen deze ecologische structuur een brongebied of sleutelgebied vormen. En

zorgen voor een belangrijke, nu nog ontbrekende, aansluiting van de natuur op Voorne met het duingebied.

Voor het behalen van deze doelstellingen zullen in het gebied diverse maatregelen nodig zijn om de omstandigheden te creëren die het ontstaan van nieuwe natuurtypes stimuleren en in stand houden. Bijvoorbeeld het (deels) verwijderen van de (nitraatrijke) bovenlaag van gronden, een verlaging of verhoging van het maaiveld, omvormingsbeheer (een op verschraling gericht, intensief maaibeheer), het aanleggen of aanpassen van watergangen of andere ingrepen in de waterhuishouding. Voor het instandhouden is natuurbeheer voorzien; afhankelijk van het natuurtype gaat het om begrazingsbeheer of extensief maaibeheer.

Inzet op zelfrealisatie van natuur door eigenaren

Voor het realiseren van de natuurdoelen in het gebied Schapengors zet de provincie vooral in op realisatie van de natuuropgave door de grondeigenaren zelf (zelfrealisatie). De essentie van zelfrealisatie is dat de regie bij grondeigenaren blijft. Indien eigenaren daar voor open staan kan de eigenaar de grond ook verkopen aan de provincie. Met de mogelijkheid om volledige schadeloosstelling te kunnen bieden hebben uw Staten, om aan de Europese staatsteunregeling te voldoen, ook besloten bereid te zijn om te onteigenen als ultimum remedium. In dat geval is het op te stellen projectbesluit daarvoor de grondslag. Om in het uiterste geval te onteigenen, zullen uw Staten een nieuw besluit over de onteigeningsbeschikkingen moeten nemen.

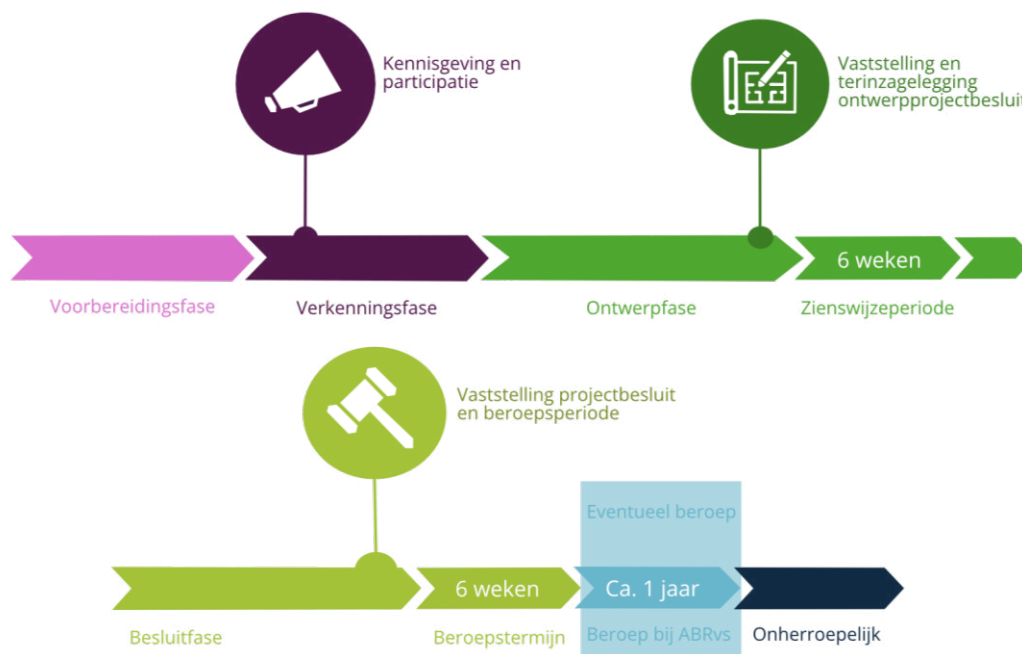
In het afgelopen jaar hebben al diverse overleggen en verkennende gesprekken met grondeigenaren plaatsgevonden. Deze gesprekken worden voortgezet om daarmee het proces van zelfrealisatie te stimuleren.

Inrichtingsschets

Op basis van de natuurdoelen voor het gebied, reeds gevoerde gesprekken met grondeigenaren in het gebied en uitgevoerde onderzoeken is een inrichtingsschets gemaakt (zie bijlagen 1 en 2). In deze inrichtingsschets is een eerste voorstel gedaan voor de toekomstige inrichting van de gronden, met daarin onder andere de natuurambities voor Schapengors, de beoogde natuurtypen, de ruimtelijke indeling en eventuele aanvullende functies of wensen. Nog uit te voeren onderzoeken, verdere gesprekken met grondeigenaren en de opbrengst van de verkenningsfase vormen input voor de definitieve inrichtingsmaatregelen.

Projectprocedure: start verkenning en participatie

De projectprocedure kent diverse fasen (zie afbeelding 2) en start formeel na het besluit om een projectbesluit op te gaan stellen. Na dit besluit wordt een 'kennisgeving voornemen en participatie' gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Dit is het startsein van de verkenningsfase en het participatietraject. Het participatieplan is bijgevoegd als in bijlage 3 bij deze brief.

Afbeelding 2. Fasen binnen de projectprocedure

De inrichtingsschets voor het gebied Schapengors vormt het vertrekpunt voor het gesprek met de omgeving. De provincie organiseert in de verkenningfase een inloopbijeenkomst om belangstellenden te informeren over de projectprocedure en de inrichtingsschets. Door participatie te organiseren in de verkenningfase van de projectprocedure, kan iedereen zelf informatie, oplossingen of koppelkansen aandragen. Hierdoor sluit het project beter aan bij maatschappelijke behoeften en versterkt dit de besluitvorming.

In de verkenningfase kan een voorkeursbeslissing aan de orde zijn. Dit is bijvoorbeeld verplicht voor wegen. Het project NNN-Schapengors leent zich niet voor een voorkeursbeslissing, omdat de NNN-begrenzing en de beoogde natuurtypen op voorhand vast liggen en er daarom ook geen grote alternatievenafweging aan de orde is.

De provincie zorgt voor terugkoppeling over wat wel en niet kan worden meegenomen in het inrichtingsontwerp dat onderdeel wordt van het ontwerpprojectbesluit. Ook zal in het (ontwerp)projectbesluit worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning.

Na de verkenning volgt de ontwerpfase waarin het ontwerpprojectbesluit wordt opgesteld. De provincie organiseert een inloopbijeenkomst over het ontwerpprojectbesluit. Het ontwerpprojectbesluit wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten en 6 weken ter inzage gelegd voor eenieder om zienswijzen op in te dienen.

In de besluitfase ontvangt eenieder die een zienswijze heeft ingediend een reactie van de provincie. Hierin staat of de zienswijze aanleiding heeft gegeven om het ontwerpprojectbesluit aan te passen

en op welke manier. Hierna stellen Gedeputeerde Staten het definitieve projectbesluit vast. Waarna dit bekend wordt gemaakt in het Provinciaal Blad ten behoeve van de beroepsprocedure. Tijdens deze ter inzagelegging van het projectbesluit gedurende 6 weken kunnen belanghebbenden een beroepsschrift indienen bij de Raad van State.

Coördinatieregeling

Voor het project Schapengors zijn naar verwachting diverse besluiten (veelal vergunningen ten behoeve van de uitvoering) van diverse bevoegde gezagen nodig. Wij hebben besloten om op grond van artikel 5.45, lid 1 van de Omgevingswet en artikel 16.7, lid 1, van de Omgevingswet, de coördinatieregeling uit Afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht toe te passen op vergunningen die nodig zijn voor de uitvoering van het project NNN-Schapengors.

Deze besluiten volgen dan dezelfde gelijktijdige voorbereidingsprocedure als het projectbesluit in één of meerdere samenhangende clusters. Dit zorgt enerzijds voor stroomlijning en anderzijds voor overzichtelijkheid bij belanghebbenden; de inhoudelijke samenhang tussen de verschillende besluiten is goed zichtbaar. De regeling zorgt ook voor kortere doorlooptijden in de beroepsfase, waardoor er sneller duidelijkheid is over de onherroepelijke inwerkingtreding van plannen en besluiten.

Mer-beoordeling

Gelet op de aard van het project NNN-Schapengors (herinrichting van gronden) is het uitvoeren van een project-milieueffectrapportage-beoordeling (mer-beoordeling) noodzakelijk. Een mer-beoordeling is een toetsing die plaatsvindt om te bepalen of er belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu kunnen zijn. Dit is essentieel voor het nemen van een weloverwogen besluit over het project.

De toetsing wordt gedaan aan de hand van de criteria uit Bijlage III bij de Europese mer-richtlijn. De noodzakelijke informatie hiervoor wordt opgeschreven in een mer-beoordelingsnotitie. Op grond van deze mer-beoordelingsnotitie nemen GS (Bevoegd Gezag voor het projectbesluit) het mer-beoordelingsbesluit. Uit het mer-beoordelingsbesluit volgt of er sprake kan zijn van belangrijke nadelige milieueffecten en of er daarom een MER gemaakt moet worden.

Planning

De verkenningsfase wordt na de zomer van 2026 afgerond. Mede op basis van de resultaten van de verkenningsfase stellen Gedeputeerde Staten als bevoegd gezag vervolgens het ontwerp-projectbesluit op. Naar verwachting kan begin 2027 het ontwerp-projectbesluit gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd en is het mogelijk een reactie te geven door een zienswijze in te dienen. Ingekomen zienswijzen kunnen aanleiding geven het projectbesluit aan te passen. Gedeputeerde Staten stellen vervolgens het definitieve projectbesluit vast, naar verwachting eind 2027. Vervolgens ligt het definitieve projectbesluit 6 weken ter inzage en kan in beroep worden gegaan bij de Raad van State.

Tot slot

Wij hebben de gemeente Voorne aan Zee en de eigenaren in het NNN-gebied Schapengors over ons besluit schriftelijk op de hoogte gebracht.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en informeren u opnieuw zodra de resultaten van de verkenningsfase bekend zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

M.E. van Leeuwen

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2021-0001985) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

- Kaart inrichtingsschets NNN-Schapengors
- Rapport inrichtingsschets NNN-Schapengors
- Participatieplan NNN-Schapengors